

Mutaffifin Suresi Seyyidimizden

Kur'an-ı Kerim, Mekke ileri gelenlerinin durumunu bize onların yüzüne vura vura anlatacaktır. Mekke'nin ileri gelenlerinin aslında bir ahiret inancı vardır. Puta tapıyorlar ama öldükten sonra dirilmeye ait olan bir inançları da mevcut. Kur'an-ı Kerim o günlere atıfta bulunacak ancak onlar için öyle ilginç bir deyim kullanıyor ki; onlara "sahtekâr" demiyor, "düzenbaz" demiyor. Başka bir deyim kullanıyor: "Veyl-ul-lil mutaffifîn." Bu o kadar ilginç bir deyim ki... Bunu şöyle çevirebiliriz: "Ey işini eksik yapanlar!", "Ey eksik iş yapanlar!", "Ey ateşe yaklaşanlar!" veya "Ey içlerindeki ateş sönmemiş olanlar!"

Onlara "Müşrik ta müşriksiniz" veya "Müşkülatlısınız" demiyor. "Eksik iş yapanlar, tam eksiksınız" de demiyor. Ama onlara öyle bir yerden darbe vuruyor ki; onların bütün belagat sanatını toplasanız bu kadar net bir tabir bulamazsınız. Çünkü Arapçada bu tabirin böyle net bir karşılığı yoktur; çok geniş bir tabirdir. En küçük ölçüde hileyi kaçırın tüccarla, en büyük ölçüde kaçırın tüccara isabet edebilecek ve onların gizli-açık her şeyini bilebilecek en net kelime budur: Mutaffifîn. Allahu Teâlâ mükemmel bir şey kullanmış: "Ey işlerini eksik yapanlar! Ey Muhammed (s.a.v.) ile baş edebileceğini düşünen akı nakış olanlar! Şimdi ben size yaptığınız işi anlatayım" diyor.

Ahiret inancına da atıfta bulunarak şöyle buyuruyor:

"Eksik ölçüp tartanların vay haline!" (Mutaffifîn, 83/1)

Ey eksik iş yapanlar, ey eksik tartı yapanlar, ey eksik ölçü yapanlar! Ey insanları Peygamber hakkında şüpheye düşürenler! Şüpheli ne iş varsa kendisinde toplanan kişiler!

"Onlar insanlardan bir şey ölçüp aldıkları zaman tam ölçerler." (Mutaffifîn, 83/2)

Onlar, insanlardan bir şey aldıkları zaman ölçüyü tam yaparlar. Yani bu Mekkeli tüccarlar insanlardan bir şey aldıkları zaman, onları en hassas ölçülerle iki-üç defa ölçerler. Hatta gerekirse şahit bile tutar, ölçüyü tam yaparlar. Alırken ölçüyü tam yapıyorlar; şimdi satarken nasıl yapıyorlar ona bakalım. Çünkü Araplar bazen bir şeyi tartıyla ölçmezler, ağır geleceğini bilirler ve ölçü kabıyla (hacimle) ölçerek tam etmeye çalışırlar. Ama satarken tartıyla satacaklar. İşte bu müşrikler, Kur'an-ı Kerim'in aşağıda kullanacağı deyimle hem ölçüyü hem tartıyı kullanacaklar:

"Fakat kendileri onlara bir şey ölçüp yahut tartıp verdikleri zaman eksik yaparlar."
(Mutaffifîn, 83/3)

Diyor ki; onlar bu malları başkalarına satarken ölçüde ve tartıda hile yaparlar. Tam alıyorlar, eksik satıyorlar; tam ölçüyorlar, eksik ölçüp satıyorlar. Buraya kadar Mekke zenginlerinin nasıl iş yaptığıni öğrendik.

Şimdi Allah Azze ve Celle, inandıkları bir şeyle onları tehdit edecek ya da onlarla hesaplaşacağına dair çok büyük bir kelam edecektir:

“Onlar, tekrar dirileceklerini sanmıyorlar mı?” (Mutaffifîn, 83/4)

Allahu Teâlâ onlara, yani ilk defa karşılaşacakları o duruma hitap ediyor. Çünkü bunlar artık Mekke'nin ileri gelenleri, kültürlü insanlar... Allah Azze ve Celle onlara değişik bir şekilde hitap ediyor. Onlar için bu çok zor bir kelamdı. Allah onlara o dirilecekleri hali yaşamayacaklar mı sanıyorlar? Sanıyorlar mı ki bu dünyada yaptıkları yanlarına kâr kalacak ve bu yaptıklarını kimse bilmeyecek? Allahu Teâlâ'nın şüphesiz kendilerini dirilteceğini bilmiyorlar mı? Sanmıyorlar mı ki Allah onları diriltecek? Allahu Teâlâ, onların şüphesiz diriltileceğini üstüne basa basa söylüyor.

“O büyük günde!” (Mutaffifîn, 83/5)

O zor zamanda, o büyük günde, o azim zamanda... Allah Azze ve Celle'nin şüphesiz ki onları dirilteceğini bilmiyorlar mı? Allahu Teâlâ, o Mekkeli müşriklerin, o azgin müşriklerin, o tüccarların, o kendilerini elit sayan ve kendilerine göre belagat ilmi yüksek olanların dilinden daha üstün bir dille hitap ediyor; onları en iyi bilendir.

Resulullah (s.a.v.)'e bu ayetten sonra içine bir sevinç ve ferahlık geldi. Tabi sahabelerin de bu ayetten sonra Allah Azze ve Celle'ye bağlılıklarını ve birbirlerine kenetlenmeleri daha da arttı. Çünkü Allah Azze ve Celle, bu sefer o Mekkeli müşriklerin en azınlarını kaile aldı, onların yaptığı hileleri açığa vurdu ve müminlere o gün, onlara nasıl davranışlarıyla ilgili mükemmel bir ipucu verdi. Bunu okuduğu zaman müminlerin imanı daha da arttı, birbirlerine sadakati daha da arttı. Ölçü ve tartıda nasıl yapmaları gerektiğini daha iyi anladılar. Bunlar okunduğu zaman Mekkeli müşriklerin büyük bir kısmı artık zarar eder seviyeye gelmişlerdi. Hatırlarsınız; bu Mekkelilerin yaptıkları ölçü ve tartıdaki eksiklik, ileride onların kapısında kuraklık ve ticaretlerinin yokluğuna sebebiyet verecekti. Bu ayet o günü işaret ediyordu.

“(İnsanların) âlemlerin Rabbi huzurunda duracakları o büyük günde (dirileceklerini sanmıyorlar mı?)” (Mutaffifîn, 83/4-6)

İnşallah anlamışsınızdır. İnşallah aklınızda Mekkeli tüccarların nasıl davranışlığı, Resulullah (s.a.v.)'e zenginler biat ettikten sonra bunların bir korkuya kapıldığı ve Resulullah'I aşağıya çekmek için eylemlerde bulundukları kalmıştır. Allahu Teâlâ onlara öyle net bir hitap ediyor

ki; biz insanlar milyonlarca sene düşünsek Arapça'da böyle bir deyim bulamayız: "Veyl-ul-lil mutaffifin."

İnşallah anlamışsınızdır. Kur'an-ı Kerim'i güzel öğrenelim. O'nda her şey var. Ayetlerin içinde O'nu nasıl sakladığını öğrenmenizi çok istiyorum. Öyle öğrenirseniz Kur'an-ı Kerim'e aşık olursunuz. Allah var etsin sizi.